

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

УДК 330.339.1:358.62

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/183-6>**Гнилянська Л.Й.**кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2924-7165>**Gnylianska Lesia**

National University «Lviv Polytechnic»

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ ЗАПОЧАТКУВАННЯ НОВИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВИХОДУ ТОВ «КАРПАТНАФТОХІМ» НА РИНКИ НІМЕЧЧИНИ

Інвестиційна діяльність є ваговим рушієм економічних та соціальних зрушень в розвитку будь-якої країни. Інвестиційна діяльність – є визначальним фактором економічного росту будь-якої країни, тому питання її активізації на сьогодні є особливо актуальним. Оскільки вона стає дедалі важливішою складовою міжнародних економічних відносин, що в свою чергу впливає на зацікавленість все більшого числа підприємств, як тих, які приймають інвестиції, так і тих, які є їхніми джерелами. Іноземні інвестиції відіграють важливу роль в економіці підприємств та країни загалом, так як вважаються основною складовою для систематичного оновлення й розширення виробничого капіталу. У сучасних умовах вони виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу з економічної кризи, структурних зрушень у народному господарстві, зростання технічного процесу, підвищення якісних показників господарської діяльності тощо.

Ключові слова: підприємство, прямі іноземні інвестиції, вихід на нові ринки, міжнародна співпраця, економічна ефективність, прибутковість.

RESEARCH ATTRACTING OF FOREIGN INVESTMENTS FOR STARTING NEW TYPES OF ACTIVITIES IN TERMS OF DOMESTIC OF «KARPATNEFTEKHIM» LLC ENTRY TO GERMAN MARKETS

Investment activity is becoming an increasingly important component of international economic relations, which in turn affects the interest of an increasing number of enterprises, both those that accept investments and those that are their sources. Foreign investments play an important role in the economy of enterprises and the country as a whole, as they are considered the main component for the systematic renewal and expansion of production capital. The article contains analytical and theoretical foundations in the context of attracting foreign investment in the conditions of entering the German market to launch new activities. A detailed analysis of international economic relations between Ukraine and the countries of Germany was carried out. The volume of foreign trade between Germany and Ukraine was analyzed. The analysis of production and economic activity was carried out. The activity of the enterprise «Karpatnaftochim» LLC was investigated, in particular, the production profile and production facilities were clarified, the financial condition was analyzed, the volumes of trade in petrochemical products were given, etc. At the final stage of the study, a comprehensive measure was substantiated on the prospect of attracting foreign investment in the conditions of entering the German market in order to launch new activities. The article set a number of tasks, namely: to reveal theoretical approaches to determining the essence of the concept of "foreign direct investment"; conduct a comprehensive analysis (quantitative and qualitative) of foreign direct investment in Ukraine; to outline the issues and features of the information of the institute; summarize foreign experience in FDI regulation; to assess the financial and economic condition of the enterprise and its foreign economic activity; analyze the state of attracting foreign investments at the enterprise and develop promising directions for improving the investment policy of the enterprise in the context of expanding its activities and identify the main directions of improving the investment climate in Ukraine and specific ways to stimulate foreign investments. The article provides recommendations for attracting foreign investment «Karpatnaftochim» LLC to launch new activities in the conditions of entering the German markets. Since the studied enterprise is a leading player in the domestic market for the production of chemical products, it was proposed to develop a comprehensive measure to modernize the production base, namely the purchase and installation of polymer processing equipment and the introduction of an environmental management system. As a result of the implementation of this project, the company will be able to reduce the current cost of production and, accordingly, increase production volumes. The advantages and disadvantages of the process of attracting foreign investments both at the macro and micro levels are also analyzed. Therefore, a competent approach to bringing the enterprise to new markets, as well as a clear consideration of all possible risks, will contribute to the successful integration of the domestic enterprise in the international arena.

Keywords: enterprise, foreign direct investment, entry into new markets, international cooperation, economic efficiency, profitability.

JEL classification: C10, C44, D29, D51, E20, F20, F41, L10, L23, M11, M21

Постановка проблеми. Оскільки інвестиційна діяльність є визначальним фактором економічного зростання будь-якої країни, тому питання її активізації на сьогодні є особливо актуальним. Оскільки вона стає дедалі важливішою складовою міжнародних економічних відносин, що в свою чергу впливає на зацікавленість все більшого числа підприємств, як тих, які приймають інвестиції, так і тих, які є їхніми джерелами. Іноземні інвестиції відіграють важливу роль в економіці підприємств та країни загалом, так як вважаються основною складовою для систематичного оновлення й розширення виробничого капіталу. У сучасних умовах вони виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу з економічної кризи, структурних зрушень у народному господарстві, зростання технічного процесу, підвищення якісних показників господарської діяльності тощо. Оскільки ми опираємося на конкретне вітчизняне підприємство, то необхідно дослідити загальну характеристику діяльності ТОВ «Карпатнафтохім» та його основні фінансово-економічні показники і проаналізувати зовнішньоекономічну діяльність підприємства та дати оцінку ефективності МЕД цього підприємства. Дослідити залучення іноземних інвестицій для започаткування нових видів діяльності в умовах виходу ТОВ «Карпатнафтохім» на ринки Німеччини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо іноземного інвестування активно розглядається в наукових працях багатьох відомих фахівців, як на макро-, так і на мікрорівні. Вагомий внесок у дослідження особливостей іноземного інвестування зробило чимало закордонних та вітчизняних науковців, серед яких варто виокремити праці О. Довгала [1], Х. Патицької [2], Т. Штала [3] та ін. У працях зазначених авторів досліджуються головним чином стратегічна поведінка підприємств та структура ринку, що зумовлює ПІІ, передумови, які дають змогу підприємству здійснювати ПІІ, форми здійснення ПІІ, мотивація іноземних інвесторів та зміни організаційної структури як наслідок здійснених ПІІ. Незважаючи на велику кількість наукових праць і значні досягнення в теорії та практиці іноземного інвестування, є частина питань, які залишаються постійним об'єктом дискусій. До них слід віднести теоретичні та методико-прикладні основи залучення іноземних інвестицій для започаткування нових видів діяльності в умовах виходу вітчизняного підприємства, а саме ТОВ «Карпатнафтохім» на ринки Німеччини.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробленні практичних рекомендацій щодо іноземного інвестування, його впливу на реалізацію національних економічних інтересів України, визначення напрямів удосконалення інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств, зокрема ТОВ «Карпатнафтохім» шляхом залучення іноземних інвестицій в умовах виходу на нові ринки Німеччини.

Вклад основних результатів дослідження. Інвестиційна діяльність є ваговим рушієм економічних та соціальних зрушень в розвитку будь-якої країни. Більшість країн, особливо тих, що розвиваються, прагнуть залучити ПІІ в свою економіку, оскільки вони прагнуть довгострокового економічного зростання за рахунок додаткових стабільних ресурсів, які надходять від країни-донора. На сьогодні прямі іноземні інвес-

тиції стали важливою основою глобалізації підприємницької діяльності, поширення транснаціональних корпорацій фірм та їх взаємовідносин у структурі змін сучасного світового господарства. На сьогоднішній день залучення іноземного капіталу створює належні умови для виходу країн із затяжної кризи, забезпечує структурні зміни в національній економіці, прискорює темпи технологічного прогресу та покращує основні показники економічної діяльності. Іноземні інвестиції – це грошові кошти, майно та результати інтелектуальної діяльності, що вкладаються іноземними інвесторами в інвестиційні об'єкти, діяльність яких передбачена чинним законодавством з метою отримання прибутку (доходу), а також досягнення інших соціальних благ. На рисунку 1 представлено систематизацію прямих іноземних інвестицій.

Досліджуючи залучення іноземних інвестицій для виходу вітчизняного підприємства на ринки Німеччини, першочерговим завданням є проаналізувати перспективи залучення іноземних інвестицій для започаткування нових видів діяльності в умовах виходу на нові ринки. Будучи найбільшою економікою Європи, Німеччина є основним напрямком для залучення прямих іноземних інвестицій (ПІІ). Завдяки надійній інфраструктурі, стабільному правовому середовищу, висококваліфікованій робочій силі та високому рівню інноваційних досліджень та розробок, країна незмінно входить до числа найбільш привабливих країн для залучення іноземного капіталу. Варто додати, що регіон відіграє важливу роль у міжнародних відносинах і має одну з найрозвиненіших мереж дипломатичних представництв у світі. Для проведення глибшого дослідження залучення іноземних інвестицій для започаткування нових видів діяльності в Німеччині, доцільно розглянути показники легкості ведення бізнесу. Так, Німеччина посідає 16 місце серед 176-країн учасниць у щорічному оцінюванні країн за рівнем економічної свободи. За легкістю ведення бізнесу країна посідає 22 місце, а за рейтингом *FDI confidence index* країна посідає 2 місце серед 170-країн учасниць.

Щодо оцінки умов для ведення бізнесу, інвестиційний клімат є дуже сприятливим за рахунок прозорого законодавства та налагодженої мережі міжнародних зв'язків. Динаміку залучення ПІІ розглянемо на рисунку 2.

Відповідно до вищевказаних даних загальний притік прямих іноземних інвестицій склав 151 млн.євро і як видно з рисунку відтік іноземних інвестицій значно зменшується у зв'язку з поширенням пандемії коронавірусу. Іноземні інвестиції в Німеччину в основному надходять з інших європейських країн, а також з США та Японії. Крім того, останніми роками зростає кількість ПІІ з країн з перехідною економікою – Китаю тощо.

Ключовими секторами ПІІ в Німеччину є хімічна промисловість (8,7 млрд. дол. США), машинобудування (6,5 млрд. дол. США), фінанси (13,2 млрд. дол. США), професійні, наукові та технічні послуги (10,1 млрд. дол. США). З 2019 по 2020 рік суттєво зростає галузь "хімічна промисловість" – з \$4,8 млрд. до \$8,7 млрд. Історично домінуючими галузями іноземних ПІІ в Німеччині є машинобудування, інформаційні технології, фінанси, холдингові компанії (небанківські), а також професійні,

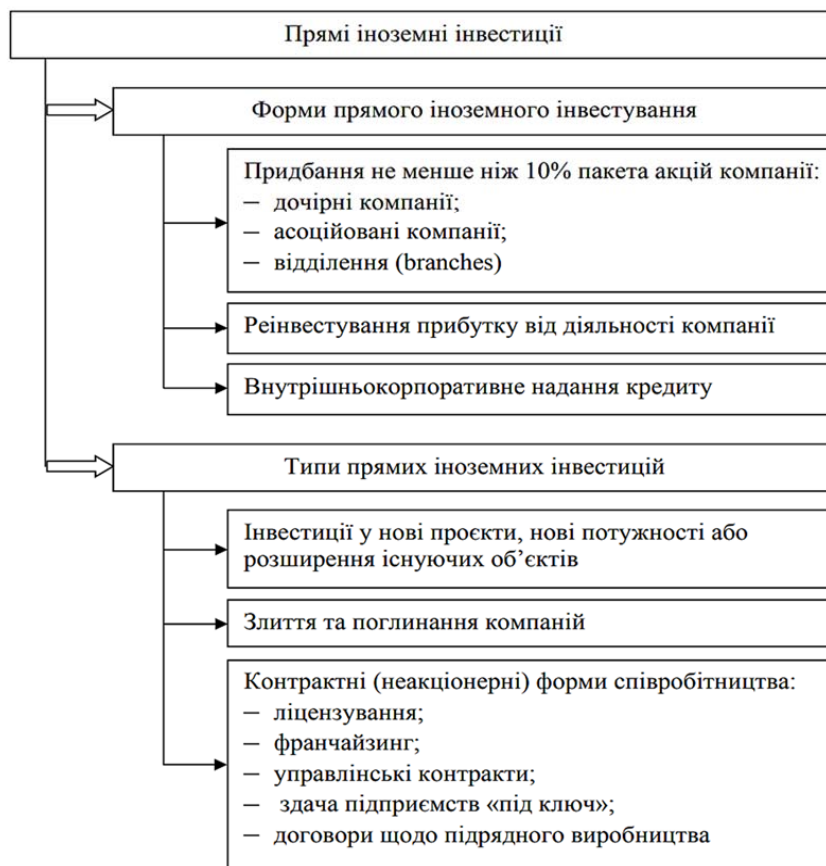

Рис. 1. Систематизація прямих іноземних інвестицій

Джерело: згруповано автором на основі даних [1–3]

Рис. 2. Вартість зовнішніх та внутрішніх потоків прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Німеччині протягом 2014–2022 рр. у млн. дол. США

Джерело: складено автором за [5; 7–8]

науково-технічні послуги. Проте, за даними служби української статистики, притік іноземних інвестицій з України в Німеччину залишається на вкрай низькому рівні. Динаміка ПІІ з України в Німеччину протягом 2014–2021 рр. є негативною.

Розглянемо основні галузі, які щорічно приваблюють мільйони інвестицій в економіку Німеччини (рис. 3).

ПІІ переважно спрямовані у ІТ-сектор, фінансову та страхову діяльність, переробну промисловість і

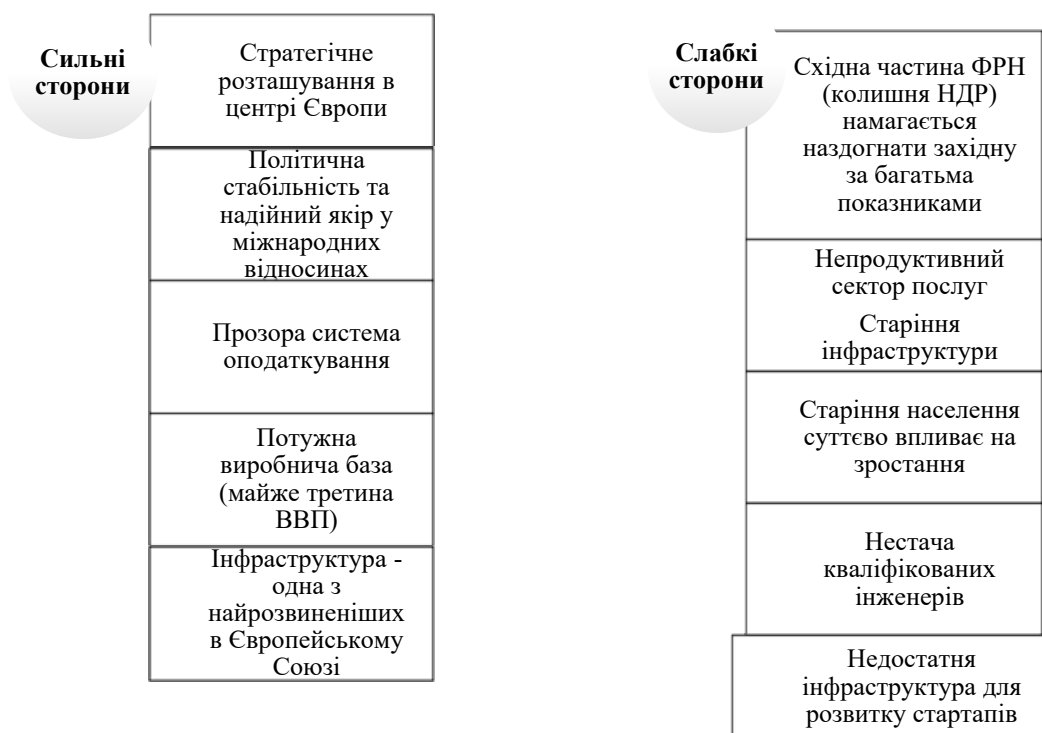
торгівлю, інформацію та зв'язок, сферу управління та консультування, а також операції з нерухомим майном. Детальний огляд сильних та слабких сторін залучення іноземного капіталу в економіку Німеччини наведено на рисунку 4.

Оскільки в дослідженні ми опираємося на конкретне підприємство, тому діяльність сучасного підприємства складно уявити без залучення іноземного капіталу, оскільки він є важливою складовою для сис-

Рис. 3. Топ-10 галузей за обсягом прямих іноземних інвестицій у Німеччину у 2021 році

Джерело: складено автором за [5; 8]

Рис. 4. Сильні та слабкі сторони залучення іноземних інвестицій в економіку Німеччини

Джерело: складено автором за [5; 7]

тематичного оновлення й розширення виробничого капіталу. Потреба залучення іноземних інвестицій виникає внаслідок низького рівня інвестицій власних інвесторів, необхідності залучення нових технологій та досвіду, потреби створення конкурентоспроможної економіки та виходу на нові ринки. Також, рівень зацікавленості підприємством інвесторами свідчить про інноваційність та перспективність галузі як на внутрішньому так і на зовнішньому ринку.

Розвиток суб'єкта підприємництва за рахунок залучення іноземних інвестицій є можливим лише за наявності належних умов визначеного рівня потенціалу для виходу на нові ринки, котрий необхідно розглядати як комплексний процес в сфері залучення додаткового капіталу, новітніх технологій, організаційних та інноваційних можливостей щодо їх реалізування.

За рахунок залучення іноземних інвестицій можемо спостерігати низку позитивних змін у виробничо-гос-

подарській діяльності підприємств, а саме: модернізація технології виробництва та обладнання, залучення кращих зарубіжних практик; створення нових робочих місць, підвищення кваліфікованості працівників за рахунок застосування зарубіжного досвіду

Залучення додаткових фінансових ресурсів; прискорення процесу інтеграції підприємства/продукту на міжнародний ринок.

Однак в процесі залучення інвестицій також можуть виникнути деякі складнощі, які інвестор має взяти до уваги. Це зокрема: юридичні особливості місцевого законодавства; інформаційні бар'єри, обмежений доступ до локальних ресурсів та інформаційних систем, про рух капіталу, дивідендів тощо; політична ситуація в країні; додаткові витрати, які пов'язані з неочікуваними комісійними платами за оформлення угод.

Таким чином, можна сформулювати висновок, що іноземні інвестиції вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності з метою одержання прибутку та інших соціальних ефектів.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Карпатнафтохім» – це підприємство нафтохімічного комплексу, основним видом діяльності якого є виробництво нафтохімічної продукції та полімерів, і єдиний в Україні виробник етилену, пропілену, бензолу нафтового, фракцій піролізу C14, C15, C16-C18, поліетилену і полівінілхлориду. Продукція підприємства використовується у виробництві віконних та дверних профілів, кабельно-трубній продукції, харчовій, фармацевтичній та промислової тари тощо. У країні приділяється особлива увага розвитку цієї галузі оскільки дана сировина є одним з найперспективніших матеріалів у сучасній економіці. Виробничі потужності підприємства дозволяють задовольнити потреби внутрішнього ринку та вести активну зовнішньоекономічну діяльність. Місія ТОВ «Карпатнафтохім» полягає в тому, щоб забезпечити динамічний і сталий розвиток, водночас підвищуючи ефективність і конкурентоспроможність на рівні найкращих компаній на світовому та внутрішньому ринку. Для забезпечення стабільного розвитку кампанія враховує ринкову ситуацію, підтримує оптимального баланс у реалізації короткострокових середньострокових та довгострокових стратегічних цілей розвитку Товариства із врахуванням ринкових умов, задля впровадження ефективних методів управління. Для більш чіткого розуміння масштабів виробництва доцільно навести дані щодо потужності виробництва основної продукції підприємства (табл. 1).

Завдяки продукції високої якості, а також міцній репутації, ТОВ «Карпатнафтохім» є доволі конкурентоспроможним гравцем на європейському ринку.

Воно вже давно співпрацює з країнами Європейського Союзу, а саме Німеччиною. Адже основний продукт виробництва підприємства – поліетилен (термопластичний насичений полімер) випускається за технологією та на умовах придбаної у американської компанії UNIPOL-PE ліцензії на випуск поліетилену низького тиску. Відповідно до ліцензії Товариство не може збільшувати кількість випуску продукції та змінювати марочний асортимент поліетилену.

Таблиця 1

**Обсяг випуску основної продукції
ТОВ «Карпатнафтохім» у 2022 р.**

Найменування продукції	Обсяг виробництва, т/рік
Каустична сода	100 900
Етилен	101 066
Вінілхлорид мономер	217 052
Поліетилен	300 090
Бензол	350 000
Пропілен	470 000

Джерело: складено автором на основі даних підприємства [6]

Для більш детального розуміння масштабів виробництва вважаємо доцільним проаналізувати динаміку торговельного обороту Товариства. В таблиці 2 наведено динаміку торгівлі даного підприємства у період з 2017–2021 рр.

З вищенаведених даних можемо простежити позитивну динаміку експорту та імпорту нафтохімічної продукції. Товариство є провідним експортером поліпропілену та поліетилену в Україні. Основними споживачами продукції є промислові підприємства України, Туреччини, країн СНД та країн Європи. Структура експорту поліетилену та поліпропілену наведена на рис. 5.

Так, з наведеного рисунку можна зробити висновки, що найбільшим постачальником нафтопродуктів є Угорщина, Німеччина та Чехія, які сумарним обсягом забезпечують підприємство на 68%. Основну частину імпорту складають полівінілхлорид суспензійний марки KSF-70 та марки SR-67 (74%), оскільки закупівельна ціна даного продукту є значно дешевшою ніж на внутрішньому ринку; бензол нафтовий (17%), сода каустична (9%). Товариство активно співпрацює з провідними нафтохімічними комплексами в Німеччині. Адже основна продукція виробництва підприємства – поліетилен, який виготовляється за технологією, що була придбана у вигляді ліцензії в німецькій компанії CHEMPOL-DE на випуск поліетилену низького тиску. Сировина має широкий спектр використання для виробництва труб, хімічних волокон, як ізолюючий

Таблиця 2

Динаміка експорту та імпорту підприємства ТОВ «Карпатнафтохім» у період з 2017–2021 рр.

Роки	Експорт		Імпорт	
	млн. тис грн	тис. т	млн. тис грн	тис. т
2017	3151	450	890	290
2018	2349	267	1092	310
2019	2909	300	1283	410
2020	3912	410	1021	290
2021	2011	620	1404	400

Джерело: складено автором на основі даних підприємства [6]

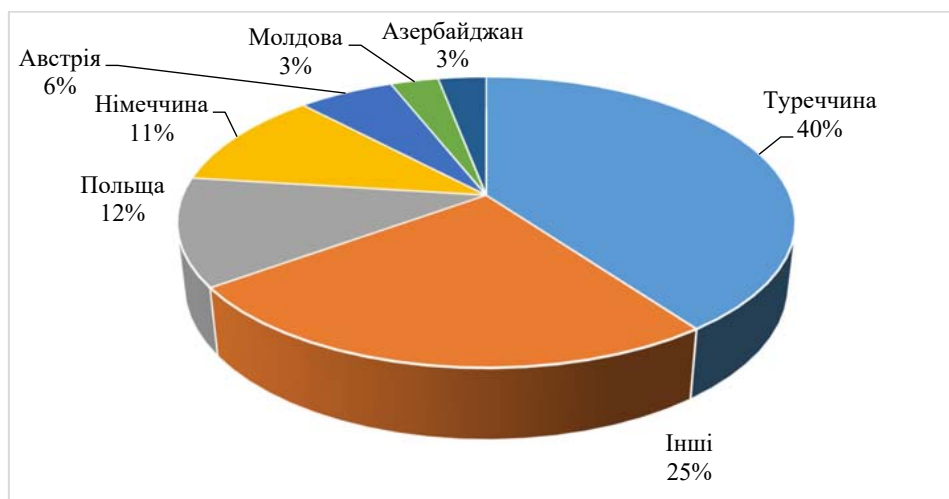

Рис. 5. Структура експорту нафтохімічної продукції для ТОВ «Карпатнафтохім» у 2022 р.

Джерело: складено автором на основі даних підприємства [6]

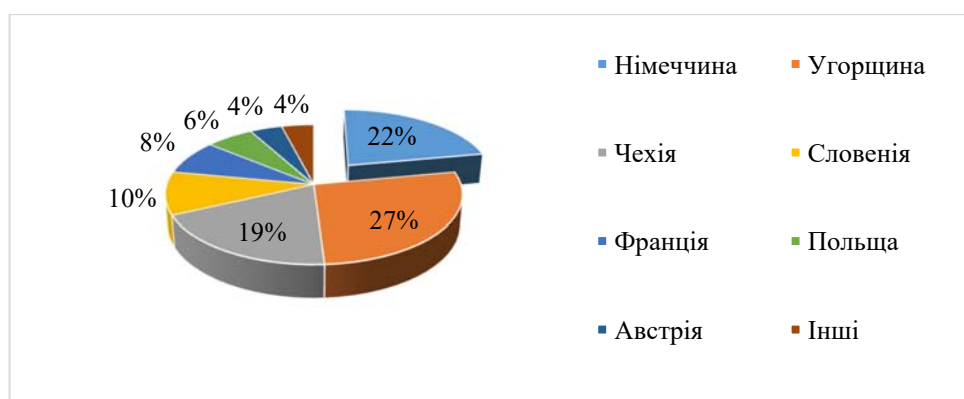

Рис. 6. Структура імпорту нафтохімічної продукції для ТОВ «Карпатнафтохім» у 2022 р.

Джерело: складено автором на основі даних підприємства [6]

матеріал в електротехнічній та радіоелектронній промисловості, при виробництві кабелів, матеріалів для гідроізоляції, полістиролу, каучуку, товарів повсякденного вжитку.

Доцільним також є провести аналіз фінансового стану підприємства (таблиця 3–5), задля оцінки подальшого залучення іноземних інвестицій для започаткування нових видів діяльності в умовах виходу на ринки Німеччини.

Отже, впродовж досліджуваного періоду, під час аналізу фінансового стану ТОВ «Карпатнафтохім» було виявлено позитивну динаміку. Підприємство, яке є перспективним як на внутрішньому, так і зарубіжних ринках нафтохімічної промисловості, продукція якого користуються високим та стабільним попитом, повинно розглянути різні форми залучення ПІІ, що дасть йому змогу модернізувати наявне обладнання, збільшити обсяги експорту та покращити фінансові результати своєї діяльності.

У зв'язку з російським вторгненням на територію України у 2022 році, повноцінна діяльність багатьох вітчизняних підприємств стала під загрозою. На даний час ринок нафтохімічних продуктів знаходиться у

кризовому стані. Підприємство, головною діяльністю якого є виробництво хімічної продукції та полімерів, зіткнулось з низкою проблем, а саме злягодженого збуту продукції, безпеки виробництва без загрози ракетного вторгнення тощо. Тому, для підтримання позитивних фінансових результатів ТОВ «Карпатнафтохім» та наповнення ринку хімічних продуктів країни якісною сировиною, менеджментом Товариства було запропоновано розширення міжнародної діяльності підприємства за рахунок започаткування нових видів діяльності в умовах виходу на нові ринки.

Варто відзначити, що товариство здійснює свою діяльність насамперед задля досягнення локальних планів. Так, місія підприємства залишається незмінною і полягає в динамічному сталому розвитку зі зростанням показників конкурентоспроможності та ефективності на рівні найкращих світових та вітчизняних ринків. В основному, ці цілі стосуються поширенням на вітчизняному ринку, сприяння росту громади в регіоні в якому розташоване підприємство, тощо. Тому проект залучення іноземних інвестицій в умовах виходу на ринки Німеччини вважаю доволі амбітним та довгостроковим.

Таблиця 3

Показники майнового стану ТОВ «Карпатнафтохім» за 2019–2021 рр.

Показники	Значення			Відхилення %		
	2019	2020	2021	2019/2020	2020/2021	2019/2021
Коефіцієнт зносу	0.36	0.51	0.59	41.667	15.686	63.889
Коефіцієнт оновлення	1.01	0.9	1.04	-10.891	15.556	2.970
Коефіцієнт вибуття	1.07	0.9	0.8	-15.888	-11.111	-25.234

Джерело: складено автором на основі даних підприємства [6]

Таблиця 4

Показники ліквідності стану ТОВ «Карпатнафтохім» за 2019–2021 рр.

Показники	Значення			Відхилення %		
	2019	2020	2021	2019/2020	2020/2021	2019/2021
Коефіцієнт загальної ліквідності	0.4	0.51	1.3	27.500	154.902	225.000
Коефіцієнт поточної ліквідності	0.13	0.19	0.56	46.154	194.737	330.769
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.17	0.06	0.25	-64.706	316.667	47.059
Коефіцієнт покриття	0.4	1.1	1.3	175.000	18.182	225.000

Джерело: складено автором на основі даних підприємства [6]

Таблиця 5

Показники фінансової стійкості ТОВ «Карпатнафтохім» за 2019–2021 рр.

Показники	Значення показника			Відхилення		
	2019	2020	2021	2019/2020	2020/2021	2019/2021
Коефіцієнт автономії	4.7	4.0	3.6	-14.894	-10.000	-23.404
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	-0.5	0.3	0.15	-160.000	-50.000	-130.000
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0.4	0.31	0.31	-22.500	0.000	-22.500

Джерело: складено автором на основі даних підприємства [6]

В сучасних умовах господарювання Товариство активно займається подальшим розвитком своїх технологічних та виробничих можливостей, серед яких пріоритетним напрямком є поглиблення переробки на власних виробничих потужностях продукції, яка на сьогодні є кінцевим продуктом, внаслідок залучення іноземних інвестицій. В результаті цього, Товариство очікує вийти на нові альтернативні ринки збуту нових видів продукції до прикладу на ринок Німеччини та покращити свої фінансово-економічні показники діяльності. З цією метою, в даний час Товариство впроваджує інвестиційні проекти, а саме: будівництво установки з обробки оксиду пропілену потужність 2500 т/рік (2022–2023 рр.) та будівництво установки переробки фракції піролізу (2022–2024 рр.). Це дозволить створити та впровадити нову більш екологічно чисту технологію виробництва нового продукту – оксиду пропілену і на її основі забезпечити в подальшому можливість розширення потужностей для переробки всього обсягу пропілену, що виробляється ТОВ «Карпатнафтохім», що в свою чергу підвищить економічну ефективність роботи Товариства за рахунок більш глибокої переробки вуглеводневої сировини з одержанням оксиду пропілену, продукту з більшою доданою вартістю, який користується стабільним попитом на ринку нафтохімічної продукції. Встановлення установки з переробки фракції піролізу дозволить підвищити економічну ефективність роботи Товариства, а також знизить загальну собівартість продукції за рахунок більш глибокої переробки вуглеводневої сировини з одержанням 1,3-бутадієну, що користується стабільним попитом на ринку нафтохімічної

продукції. Нова установка з переробки фракції піролізу потужністю 210 000 т/рік по бутад-бутиленовій фракції (С6) забезпечить випуск високоякісної сировини для виробництва синтетичних каучуків, що є основою багатьох предметів щоденного вжитку. Додатково підприємство виробляє продукти розділення повітря, в тому числі кисень медичний. В основу технологічної схеми закладені процеси високотемпературного піролізу вуглеводневої сировини і низькотемпературного розділення продуктів піролізу. Основною сировиною для Товариства є легкі дистилати та гази вуглеводневі скраплені. На рисунку 7. проілюстровано основні цінності, якими керується Товариство в своїй діяльності.

Задля виходу на нові ринки Німеччини передбачається додатковий аудит Товариства а також переоцінка дотримання вимог міжнародних стандартів якості відповідно до німецького законодавства.

В ході будівництва нової установки та виходу ТОВ «Карпатнафтохім» на нові ринки Німеччини одним з заходів з удосконалення залучення іноземних інвестицій є впровадженням системи екологічного менеджменту. Дана система передбачає реалізацію послідовної екологічної політики підприємства від закупівлі матеріалів до утилізації відходів, розподілу завдань, організації процесів, навчання та обходження працівників, а також процедури реалізації екологічної політики.

Основними ефектами від запровадження системи екологічного менеджменту на цьому підприємстві є : *Спрошення процесу планування та відслідковування природоохоронної діяльності Товариства*. Розробка та координатія екологічних цілей, залучення незалежних

зацікавлених сторін в процес екологічного планування та оцінка досягнення встановлених цілей. *Реалізація екологічної політики.* Поширення серед керівництва та вмотивування керівництва до розробки робочої версії екологічної політики, визначення та постановка цілей. *В ході управління персоналом.* Визначення мотивів мотивування працівників, відповідальних за діяльність Товариства у сфері охорони природи персоналу до діяльності в сфері екоменеджменту та забезпечення професійної підготовки спеціалістів, котрі відповідатимуть за діяльність підприємства в галузі екоменеджменту. *Організація екологічної діяльності.* Після детальної розробки та оприлюднення процедури запровадження екологічного менеджменту на підприємстві, рекомендується призначити відповідальних осіб та забезпечення їх усіма необхідними інфо та технологіями. *Аналіз та оцінка результатів екологічної діяльності.* Для відслідковування даної діяльності передбачається проведення регулярного аудиту СЕМ,

підготовка відповідних звітів, редагування статей визначеної екологічної політики тощо.

Внаслідок впровадження Системи екологічного менеджменту на підприємстві спостерігаються наступні зміни: зниження ресурсних та загальновиробничих витрат за рахунок раціоналізації спожитої сировини, природних ресурсів та матеріалів; гарантування Товариством продукції вищої якості; вихід Товариства на закордонні ринки, розширення ринку збуту; підвищення інноваційної діяльності підприємства; можливість регулювання відносин з органами державної влади, а також з іншими зацікавленими сторонами.

Порядок впровадження системи екологічного менеджменту на ТОВ «Карпатнафтохім» наведено на рис. 8.

Послідовність дій під час впровадження системи екологічного менеджменту Товариства передбачає: визначення фокусної групи для контролю та виконання завдань щодо контролю моніторингу екологічної полі-

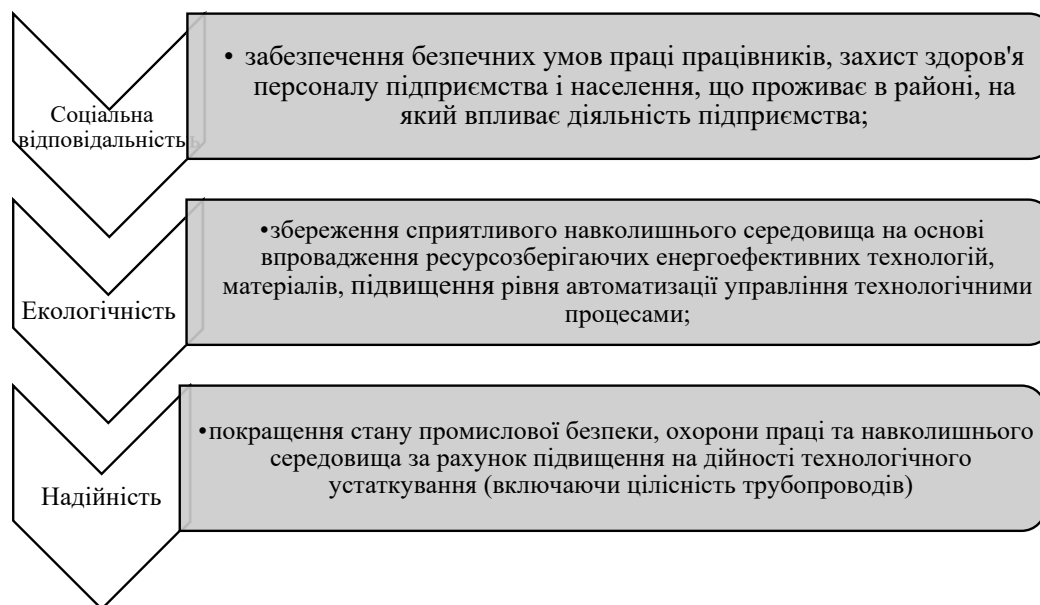

Рис. 7. Основні цінності сталого функціонування ТОВ «Карпатнафтохім»

Джерело: складено автором за [6]

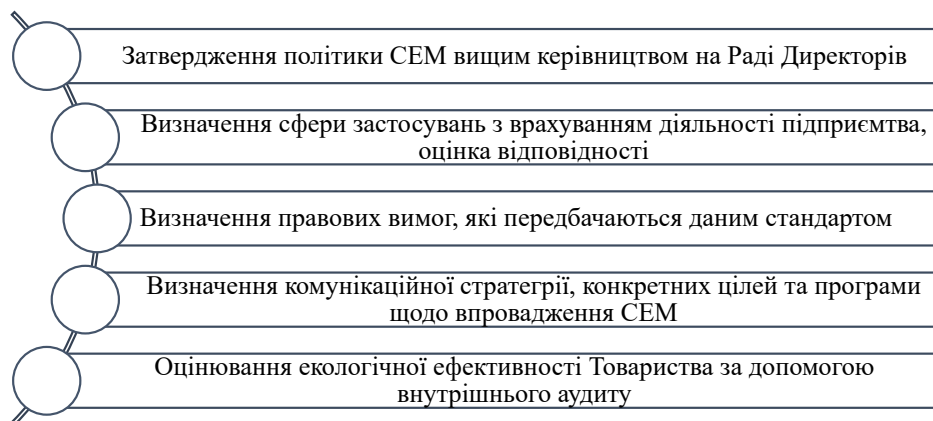

Рис. 8. Порядок впровадження системи екологічного менеджменту на ТОВ «Карпатнафтохім»

Джерело: складено автором за [6]

тика підприємства; розподіл повноважень та обов'язків з метою забезпечення відповідності дотримання екологічної політики підприємства; визначення методів та стандартів, задля забезпечення функції управління системою екологічного менеджменту; сприяння розуміння екологічної політики та екологічних цілей на всіх рівнях організації. Внесення поправок до організаційної структури підприємства, а також до посадових інструкцій. Також рекомендується здійснювати регулярний огляд змін дійсного законодавства, що стосується охорони атмосферного повітря. Тобто визначення законодавчих норм, які зобов'язують підприємства здійснювати відповідальний викид залишкових продуктів діяльності в атмосферу.

Висновки. Підсумовуючи, можна зробити висновок, що ФРН є привабливим середовищем для залучення іноземних інвестицій, регіон також характеризується сприятливими показниками щодо сплати податків, а також полегшеною процедурою започаткування бізнесу. Щодо стану українсько-німецьких інвестиційних відносин, то можна впевнено стверджувати, що більш активною є, звісно, Німеччина, тоді як Україна не здійснює жодних значних капіталовкла-

день в економіку ФРН. Внаслідок залучення прямих іноземних інвестицій задля купівлі нової установки з обробки полімерів та паливних компресорів дозволить Товариству впровадити новий, більш екологічний спосіб обробки важких хімічних продуктів, які в ході діяльності продукують шкідливі речовини, які забруднюють навколишнє середовище. Внаслідок реалізації даного проекту підприємство зможе зменшити поточну собівартість продукції та відповідно підвищити обсяги виробництва, внаслідок чого зросте чистий прибуток та частка власного капіталу. Було досліджено та проаналізовано переваги та недоліки процесу залучення іноземних інвестицій як на макро так і на мікро рівні. Тому грамотний підхід до виведення підприємства на нові ринки, а також чітке урахування всіх можливих ризиків сприятиме вдалому інтегруванню вітчизняного підприємства на міжнародній арені. Отже, нафтохімічний сектор промисловості є досить конкурентоспроможним, а також суворо регулюється державами на законодавчому рівні. Тому важливо ретельно оцінювати всі ризики та перешкоди на шляху до залучення іноземних інвестицій для започаткування нових видів діяльності в умовах виходу на міжнародні ринки Німеччини.

Список використаних джерел:

1. Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин : колективна монографія. Кол. авт.; за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакової. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 540 с.
2. Патицька Х. О. Фінансово-економічний потенціал територіальних громад: механізми функціонування та активізації : монографія. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», 2019. 209 с.
3. Шталь Т. В. та ін. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини. Харків : «Видавництво «Форт», 2015. 364 с.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Euromonitor International. URL: <https://www.euromonitor.com>.
6. Карпатнафтохім URL: <http://www.knh.com.ua/uk>.
7. Ведення бізнесу (Doing Business). Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83.
8. CIA: *The World Factbook* – Germany. URL: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/germany>.

References:

1. Dovhal', O. A., Kazakovoï, N. A. (2018) *Hlobalizatsiia ta rehionalizatsiia iak vektory rozvytku mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn: kolektyvna monohrafiia* [Globalization and regionalization as vectors for the development of international economic relations: a collective monograph]. Kharkiv: KhNU imeni V. N. Karazina, 540 p.
2. Patycjka Kh. O. (2019). *Finansovo-ekonomichnyj potencial terytorial'nykh ghromad: mekhanizmy funkcionuvannja ta aktyvizaciji: monohrafiia* [Financial and economic potential of territorial communities: mechanisms of functioning and activation: monograph]. L'viv, 209 p.
3. Shtal', T. V. and other (2015) *Mizhnarodna ekonomika ta mizhnarodni ekonomichni vidnosyny* [International Economics and International Economic Relations]. Kharkiv: «Vydavnytstvo «Fort», 364 p.
4. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official site of the State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Euromonitor International. Available at: <https://www.euromonitor.com>.
6. Karpatnaftochim. Available at: <http://www.knh.com.ua/uk>.
7. Vedennia biznesu [Doing Business]. Vikipediia. Available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83 (accessed 01 February 2022).
8. CIA: *The World Factbook* – Germany. Available at: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/germany>.